

Kannanotto omaishoidon tuen toimintaohjeeseen ja myöntämisperusteisiin Pohjois-Savon hyvinvointialueella

Pohjois-Savon CP-yhdistys ry on saanut yhteydenottoja Pohjois-Savon hyvinvointialueen julkaisemaa omaishoidon tuen toimintaohje ja myöntämisperusteet -dokumenttia koskien. Huoli kohdistuu CP-vammaisten lasten ja nuorten osalta myönnettävän omaishoidon tuen myöntämisperusteisiin.

Valtakunnallisesti omaishoidon tuen myöntämisperusteet ovat vaihdelleet paikkakunnasta riippuen. Lähinnä huolestamme koskee perheitä, joissa on vaikeavammainen lapsi. Vaikeasti vammaisen lapsi vie usein perheen toisen tai ainoan aikuisen ajan miltei kokonaan useammaksi vuodeksi, myös öisin. Useinhan CP-vammaan liittyy liikuntavamman lisäksi myös muita vaikeuksia kuten esimerkiksi epilepsiaa, syömisen ongelmaa, pakkoliikkeisyyttä ja kehitysvammaisuutta. Kun arvioidaan perheen tuen tarvetta, on päivän selvää, että paras hoitaja lapselle tai nuorelle on oma vanhempi. Siksi on tärkeää, että perhettä tuetaan tässä vaikeassa ja tärkeässä tehtävässä. Tämä on myös hyvinvointialueelle taloudellisesti halvempaa, kuin lapsen hoitaminen laitoksessa.

Olemme sitä mieltä, että vammaisen lapsen vanhempien työssä käyntiä on tuettava eikä rajoitettava. Usein työ on omaishoitajalle myös henkisesti voimaannuttavaa. Meidän huomiomme kiinnittyy hoitopalkkioluokkaan 3, jota ei työssä käyvä vanhempi voi noilla kriteereillä saada, jos lapsi voi olla omaishoitajan työssäoloajan koulussa tai päivähoitossa. Kriteereissä ihmetyttää kohta ”lapsen hoitotilanne edellyttää omaishoitajan ympärivuorokautista läsnäoloa, koska lapsen kunto on sellainen, ettei hän voi osallistua kodin ulkopuoliseen toimintaan, kuten kouluun, päivähoitoon tai päivätoimintaan”. Ei kouluun tai päivähoitoon osallistuminen saa olla syy sille, että omaishoitotuki maksetaan pienempänä, jos kriteerit muuten täyttyvät ja lapsi vaatii ympärivuorokautista hoitoa, huolenpitoa ja valvontaa. Suomessa on oppivelvollisuuslaki, joka koskee kaikkia lapsia, sekä varhaiskasvatuslaki, joka takaa kaikille lapsille oikeuden varhaiskasvatukseen. Työssä käyvä vanhempi hoitaa lasta kaiken muun ajan eli iltaisin, öisin ja viikonloppuisin. Vaikeasti vammaisen lapsi usein rajoittaa koko perheen, ei vain omaishoitajan, osallistumista kodin ulkopuoliseen toimintaan. Tässä unohdetaan perheen kokonaistilanne, koska perheessä on usein muitakin lapsia. Tilanne voi olla erityisen hankala, jos omaishoitaja on yksinhuoltaja.

Vaadimme, että kyseinen kohta muutetaan niin, että omaishoitajat voivat saada hoitopalkkioluokan 3 tukea, vaikka lapsi osallistuisi varhaiskasvatukseen, kävisi koulua tai osallistuisi päivätoimintaan. CP- lasten kuntoutus on erityisen tärkeää ja varhaiskasvatus nähdään osana lapsen kuntoutusta samoin kuin koulu ja päivätoiminta.

Olemme iloisia siitä, että omaishoitajien hyvinvointi- ja terveystarkastuksia tullaan tarjoamaan omaishoitajille ja siten tuetaan ja taataan kaikille hyvä omaishoito. Omaishoitajan jaksaminen tuo hyvinvointia vammaiselle ja hänen perheelleen.